

Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Datum visitatie	15 mei 2025
Naam school/kindcentrum	CDS Koningin Emma
Adres	Jacob Catsstraat 1
Postcode en plaats	8023 AE Zwolle
E-mailadres school/kindcentrum	emma.daltonschool.nu
Telefoonnummer school/kindcentrum	038 4533767
Bestuurder(s)	Marjan van den Haak
Leidinggevende school/kindcentrum	Jan Bak
Daltoncoördinator(en)	Marijke Gilsing
Aantal groepen	16
Aantal kinderen	409
Aantal leraren	23
In bezit van daltoncertificaat	20
Bezig met daltoncursus	2
Nevenvestigingen	1
Stand van zaken inspectie	De inspectie heeft de intentie ons nog dit schooljaar te bezoeken.
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Besluit vorige visitatie	☒ Licentieverlening/-verlenging van 5 jaar
	☐ Versnelde visitatie licentieverlening
	☐ Anders, ...
Eerste visitatie school/kindcentrum	☐

1. Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

School

- Geef aandacht aan de uitvoering van reflectie, zowel op de invulling van het portfolio als de taakbrief in z'n geheel.
- Werk het samenwerken uit richting coöperatief leren en wederzijds afhankelijk leren.
- Stel de inhoud van het keuzewerk samen in samenspraak met de leerlingen op basis van meervoudige intelligentie

School

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

In ons onderwijs staat reflectie centraal in het leerproces. Leerlingen reflecteren regelmatig op hun eigen werk en gedrag wat hen inzicht geeft in hun ontwikkeling. Dit gebeurt via wekelijkse reflectie op het gemaakte werk, de week- en/of doorwerk taak (groepen 3-8), het reflecteren op spelen en werken (groepen 1-2), minimaal twee keer per jaar kindgesprekken (groepen 1 t/m 8), het twee keer per jaar invullen van de reflectiecirkel. Daarnaast worden de portfolio's gebruikt om zelfreflectie te bevorderen en leerlingen eigenaar te maken van hun leerproces.

De afgelopen jaren hebben we ons gericht op het vinden van effectieve reflectiemethoden maar we bevinden ons nog (steeds) in een zoekproces. Er bestaan verschillende theorieën over hoe en wanneer leerlingen, vooral in de basisschoolleeftijd, het beste kunnen reflecteren maar ook in hoeverre ze in staat zijn om op een betekenisvolle manier te reflecteren. We hebben dit onderwerp actief onderzocht en hier studiedagen aan besteed (onder leiding van Emiel van Doorn). Dit schooljaar (2024-2025) gaan we experimenteren met bijvoorbeeld de reflectiecirkel. We blijven openstaan voor verdere ontwikkeling en aanpassingen op basis van de behoeften van onze leerlingen en de veranderingen in de maatschappij. We willen de komende jaren blijven zoeken naar de beste benadering van reflectie waarbij we rekening houden met de verschillende ontwikkelingsfasen van kinderen en de dynamiek van het onderwijs.

We hebben door de principes van het IGDI-model te combineren met de vijf pijlers van het Daltononderwijs een leeromgeving gecreëerd waarin alle leerlingen zich kunnen ontwikkelen en waarin ze zich actief lerend kunnen ontwikkelen. Onze aanpak benadrukt inclusie, actieve betrokkenheid en persoonlijke groei van elke leerling.

Visitatieteam

Tijdens het bezoek van het visitatieteam is met veel waardering geconstateerd dat de kernwaarde *reflecteren* een duidelijke en betekenisvolle plek heeft binnen de school. In de afgelopen periode is er een overzichtelijke reflectiecirkel ontwikkeld, waarin per kernwaarde de focuspunten zijn benoemd. Deze cirkels zijn zichtbaar op diverse plekken in de school, zoals in de gangen en in de klaslokalen, en maken ook onderdeel uit van het leerlingportfolio. Dit draagt bij aan een herkenbare en consistente aanpak rondom reflectie.

In de onderbouw is zichtbaar dat jonge leerlingen al op een speelse manier leren reflecteren. Zo biedt het planbord in de kleutergroepen ruimte om terug te kijken op het

eigen werk. In groep 1/2E is er aan het einde van het keuzewerk zelfs een persoonlijk reflectiemoment tussen leerling en leerkracht, wat bijdraagt aan een waardevolle dialoog.

In groep 3 wordt reflectie gestimuleerd via de takenkaart, waarop leerlingen met smileys hun werk evalueren. Daarnaast wordt in meerdere groepen gewerkt met reflectiebakken, waarin leerlingen hun gemaakte werk inleveren. Het zelfstandig nakijken is in groep 3 nog in ontwikkeling, maar in de hogere groepen wordt dit al vaker toegepast.

De aanbevelingen rondom *samenwerken* zijn uitgewerkt bij de gelijknamige kernwaarde. Samenwerken is op een natuurlijke manier geïntegreerd in het dagelijks handelen van de leerlingen. Ook de aanbeveling over *keuzewerk* is goed opgepakt binnen het thema *zelfstandigheid*. Op de takenkaart is een gevarieerd aanbod opgenomen van zowel cognitieve als creatieve doelen.

Het team heeft zichtbaar werk gemaakt van de aanbevelingen. Deze zijn in voldoende mate opgepakt en met succes gerealiseerd.

Beschrijf hieronder per kernwaarde het volgende:

- Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelproces)
- Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?
- Wat zijn de ontwikkelpunten?

1.1 Vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen

School

Bij ons krijgen de leerlingen de vrijheid om keuzes te maken binnen een gestructureerde omgeving en leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerdoelen en materialen. Dit komt tot uiting in het plannen van hun werk/taak, de keuze van werkomgeving, zelfstandig gebruik van hulpmiddelen, samenwerken of alleen werken, de keuze voor internationalisering (uitwisseling met het buitenland, vanaf groep 6). Leerlingenraad en het tonen van talenten en het optreden als groep binnen de eindshow in groep 8. Leerlingen ontwikkelen zelfkennis en verantwoordelijkheid, met de leerkracht in een begeleidende rol. We bieden structuur, zodat ze deze vrijheid binnen grenzen kunnen hanteren.

- **Ontwikkelproces**
Leerlingen krijgen de vrijheid om keuzes te maken binnen een gestructureerde omgeving en leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerdoelen en materialen.
- **Huidige situatie**
We zijn trots op de manier waarop leerlingen hun werk plannen, zelfstandig hulpmiddelen gebruiken en samenwerken of juist alleen werken. Daarnaast maken onze leerlingen zelf de keuze of ze willen deelnemen aan bijvoorbeeld ons internationaliseringsproject, of ze zich verkiesbaar willen stellen voor de leerlingenraad, of ze de rondleidingen willen verzorgen, of ze een gymles voor een andere groep willen verzorgen, welke rol ze willen spelen in de eindshow van groep 8 enz.
- **Ontwikkelpunten**
We blijven de structuur en ondersteuning verfijnen zodat leerlingen binnen duidelijke kaders hun vrijheid kunnen benutten. Ze kunnen zo hun zelfkennis en verantwoordelijkheidsgevoel verder ontwikkelen. Het geëiste leerrendement blijft echter altijd leidend.

Reactie visitatieteam

Het visitatieteam heeft vandaag met veel waardering gezien dat kleuters op de Koningin Emmaschool goed omgaan met de vrijheid die zij krijgen. Zij tonen zich verantwoordelijk en zelfstandig in hun keuzes. Opvallend is dat er verschillen zijn tussen de kleutergroepen in de mate van verantwoordelijkheid die kinderen krijgen, wat ruimte biedt voor verdere afstemming en ontwikkeling.

De school maakt op inspirerende wijze gebruik van de ruimte buiten de klaslokalen. Zo worden de gangen ingezet voor activiteiten zoals een bouwhoek. Met enkele aanpassingen kunnen deze plekken nog aantrekkelijker en uitdagender worden ingericht. Dit zou bovendien kunnen bijdragen aan meer groepsoverstijgende samenwerking tussen de kleutergroepen, op een natuurlijke en speelse manier.

De taal die leerkrachten gebruiken sluit mooi aan bij de daltonvisie. Het team spreekt kinderen aan op hun eigen denken en handelen. Voorbeelden als “Wil je nog even kijken naar het werkplekje waar je net zat?” of “Hoe wil je dit zelf gaan oplossen?” laten zien dat reflectie en eigenaarschap vanzelfsprekend zijn in de dagelijkse praktijk.

Leerlingen hebben keuzevrijheid in hun werkplek, zowel binnen het lokaal als op de pleinen en in de gangen. Deze vrijheid wordt door de kinderen op een verantwoorde manier benut. Het team ziet dat leerlingen zelfs nog meer verantwoordelijkheid aankunnen dan nu wordt gevraagd. Het portfolio, waarin kinderen hun eigen doelen vastleggen, biedt een krachtig startpunt om deze ruimte verder te vergroten.

De takenkaarten die in de verschillende groepen worden gebruikt, laten een duidelijke doorgaande lijn zien. Elke groep maakt hierin bewuste keuzes, passend bij de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Dit zorgt voor een consistente en doordachte aanpak binnen de school.

Aanbeveling 1: Over 5 jaar hebben de kinderen op de Koningin Emmaschool een aantal momenten per week de mogelijkheid om aan hun keuzewerk te werken en hier zelf keuzes in te maken en op deze manier ook aan de eigen doelen te werken die in het portfolio geformuleerd zijn.

1.2 Zelfstandigheid

School

Onze leerlingen leren vanaf groep 1 zelfstandig te werken, keuzes te maken, elkaar te helpen en verantwoordelijkheid te nemen. We moedigen hen aan om initiatieven te nemen en hun leerdoelen zelfstandig te behalen. We willen met onze aanpak hun zelfkennis en probleemoplossend vermogen stimuleren. De leerlingen ontwikkelen zelfredzaamheid en onafhankelijkheid, vaardigheden in het plannen en organiseren van hun werk, de keuze om al dan niet samen te werken en het zelfstandig gebruiken van hulpmiddelen. Zo groeien onze leerlingen in zelfstandigheid, zelfvertrouwen en wereldburgerschap met de leerkracht als begeleider.

Ontwikkelproces

Leerlingen leren vanaf groep 1 zelfstandig te werken, keuzes te maken en verantwoordelijkheid te nemen. De afgelopen jaren hebben we veel tijd besteed aan ons internationaliseringsproject en de talentontwikkeling van onze leerlingen.

Huidige situatie

Onze aanpak stimuleert zelfkennis en probleemoplossend vermogen. We zijn trots op de groei in zelfstandigheid en zelfvertrouwen van onze leerlingen. Ze krijgen de vrijheid om keuzes te maken binnen een gestructureerde omgeving zoals het plannen van hun werk, het kiezen van hun werkomgeving en het zelfstandig gebruik van hulpmiddelen.

Ontwikkelpunten

We willen structuur blijven bieden zodat leerlingen vrijheid binnen grenzen kunnen hanteren. Tegelijkertijd blijven we werken aan het bevorderen van zelfredzaamheid en onafhankelijkheid. Gezien de aanstaande renovatie van ons gebouw en de kans dat de school tijdelijk opgesplitst wordt richten we ons op borging van onze huidige aanpak.

De leerkrachten krijgen bij ons op school de ruimte om opleidingen of cursussen te volgen. Daarnaast zijn ze, grotendeels passend bij hun talent en/of interesse, lid van een SchoolOntwikkelTeam (SOT). We werken op school niet met taakbeleid. Per jaar bekijken we welke “klus” we hebben te klaren en hoe we het werk gaan verdelen. Het team is zelf verantwoordelijk hoe deze verdeling vorm en inhoud krijgt.

Reactie visitatieteam

Tijdens het bezoek heeft het visitatieteam met veel waardering gezien dat de leerlingen van de Koningin Emmaschool sterk zijn in zelfstandig werken. In de kleutergroepen viel op hoe kinderen rustig hun werk opruimden, het planbord bijwerkten, materialen pakten voor de volgende activiteit en zelfstandig verdergingen met hun taken. Dit laat zien dat zij goed in staat zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces.

Het team wordt aangemoedigd om na, en waar mogelijk ook tijdens, de instructie meer tijd vrij te maken voor zelfstandig werken. Dit biedt leerlingen niet alleen meer ruimte voor keuzewerk, maar versterkt ook hun eigenaarschap over het leerproces. Door kinderen meer regie te geven over hun keuzes, groeit hun betrokkenheid en motivatie.

Aanbeveling 2: Over 5 jaar geven de leerkrachten de kinderen de regie over hun eigen leerstof bijvoorbeeld in keuze van volgorde van taak of samenwerken met wie.

Binnen de school wordt zichtbaar samengewerkt in SOT's (Samen Onderwijs Teams), waarin leerkrachten hun krachten bundelen. In deze teams worden nieuwe ideeën ontwikkeld en initiatieven genomen om het onderwijs verder te verbeteren.

Daarnaast zijn er handelingswijzers beschikbaar die leerlingen ondersteunen bij het zelfstandig werken. Deze bieden structuur en maken het voor kinderen makkelijker om hulp te zoeken wanneer dat nodig is.

De inrichting van de lokalen draagt hieraan bij: open kasten en overzichtelijke materialen zorgen ervoor dat leerlingen zelfstandig kunnen pakken wat ze nodig hebben en hun werkplek netjes kunnen achterlaten. Dit alles draagt bij aan een krachtige leeromgeving waarin zelfstandigheid en eigenaarschap centraal staan.

1.3 Samenwerking

School

Op onze school werken wij samen, respectvol en gestructureerd. We stimuleren leerlingen, leerkrachten, ouders en de schoolleiding om naar elkaar te luisteren en elkaars verschillen te waarderen. Dit komt tot uiting in:

- Het werken met 'maatjes' en maatjesopdrachten;
- Actief samenwerken in leeropdrachten binnen de lessen;
- Het respecteren van elkaars ideeën en opvattingen;
- Leerkrachten die samenwerken binnen SchoolOntwikkelTeams (SOT's);
- De samenwerking tussen ouders, kind en school.

Ontwikkelproces

We hebben ons de afgelopen jaren gericht op het versterken van samenwerkingsvaardigheden door het werken met maatjesopdrachten en het stimuleren van actieve samenwerking in de lessen. Daarnaast hebben leerkrachten intensief samengewerkt binnen de SchoolOntwikkelTeams om de school verder te ontwikkelen.

Huidige situatie

We zijn trots op de manier waarop leerlingen en leerkrachten samenwerken en elkaars ideeën respecteren. De samenwerking tussen ouders, kind en school verloopt goed, en we zien dat leerlingen beter in staat zijn om gezamenlijk problemen op te lossen en ideeën uit te wisselen.

Ontwikkelpunten

We willen blijven werken aan het vinden van een balans tussen flexibiliteit voor de leerlingen en de noodzakelijke invulling van het curriculum. Daarnaast willen we de samenwerking verder versterken door meer ruimte te bieden voor keuze-opdrachten en taakwerk terwijl we de zelfstandigheid en kwaliteit van het onderwijs waarborgen.

Reactie visitatieteam

Samenwerken is een opvallend sterke kwaliteit van zowel de leerlingen als het team van de Koningin Emmaschool. Leerlingen laten dagelijks zien dat elkaar helpen en samen een taak uitvoeren vanzelfsprekend is. Deze houding is zichtbaar in de klas, op het plein en tijdens gezamenlijke activiteiten. Het is duidelijk dat samenwerken een gewoonte is geworden, verankerd in de schoolcultuur.

Ook het team laat krachtig samenwerken zien. Binnen de SOT's (Samen Onderwijs Teams) wordt kennis gedeeld, worden initiatieven genomen en wordt gewerkt aan onderwijsontwikkeling. De aanwezige expertise binnen het team én onder ouders wordt actief benut. Hier ligt nog meer potentieel om deze samenwerking verder uit te breiden en te verdiepen.

De leerlingenraad is een waardevol instrument binnen de school. Leerlingen zijn enthousiast en betrokken bij projecten, maar geven aan dat zij graag ook willen meedenken over bredere schoolse onderwerpen, zoals vakken en lesinhoud. Door hen hierin meer autonomie te geven – bijvoorbeeld via vaste rollen als voorzitter of notulist en structurele terugkoppeling naar de klas – kan hun betrokkenheid verder worden versterkt.

Daarnaast beschikt de school over een zorgvuldig opgebouwd rapportfolio, dat door de leerlingen zelf wordt bijgehouden. Dit portfolio vormt een waardevol middel tijdens gesprekken met ouders en draagt bij aan het eigenaarschap van de leerling.

Tijdens instructiemomenten zijn coöperatieve werkvormen zichtbaar, waarbij leerlingen actief en betrokken samenwerken. Deze werkvormen sluiten goed aan bij de visie van de school en versterken het sociale en cognitieve leren.

1.4 Reflectie

School

In ons onderwijs staat reflectie centraal in het leerproces. Leerlingen reflecteren regelmatig op hun eigen werk en gedrag, wat hen inzicht geeft in hun ontwikkeling. Dit gebeurt via wekelijkse reflectie op het gemaakte werk, de week- en/of doorwerктаak (groepen 3-8), reflectie op spelen en werken (groepen 1-2), minimaal twee keer per jaar kindgesprekken (groepen 1-8), het twee keer per jaar invullen van de reflectiecirkel, en het gebruik van portfolio's om zelfreflectie te bevorderen en leerlingen eigenaar te maken van hun leerproces. We houden in de klas groepsgesprekken, gesprekken met kleinere groepjes en individuele gesprekken. Ook zijn de leerlingen tijdens het startgesprek, rapportgesprek en adviesgesprek aanwezig en zo veel mogelijk actief betrokken.

Ontwikkelproces

De afgelopen jaren hebben we ons gericht op het vinden van effectieve reflectiemethoden maar we bevinden ons nog in een zoekproces. Er bestaan verschillende theorieën over hoe en wanneer leerlingen, vooral in de basisschoolleeftijd, het beste kunnen reflecteren en in hoeverre ze in staat zijn om op een betekenisvolle manier te reflecteren. We hebben dit onderwerp actief onderzocht en hier studiedagen aan besteed (onder leiding van Emiel van Doorn). Dit schooljaar (2024-2025) gaan we experimenteren met bijvoorbeeld de reflectiecirkel, maar we blijven openstaan voor verdere ontwikkeling en aanpassingen op basis van de behoeften van onze leerlingen en de veranderingen in de maatschappij.

Huidige situatie

We zijn trots op de betrokkenheid van onze leerlingen bij het reflectieproces. Ze tonen een groeiend inzicht in hun eigen leerproces en gedrag wat bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling. De wekelijkse reflecties en kindgesprekken hebben geleid tot waardevolle inzichten en verbeteringen in hun werk en gedrag. Het gebruik van portfolio's heeft ook geholpen om leerlingen eigenaar te maken van hun leerproces wat een positieve invloed heeft op hun motivatie en zelfvertrouwen.

De leerkrachten reflecteren op hun werk op basis van de ontwikkelingen die ze bij de leerlingen zien. Dit wordt gedaan tijdens groeps- en leerlingbesprekingen maar ook in gesprekken met de parallelgroepen en bouw. Daarnaast maken de leerkrachten analyses van gemaakte toetsen en passen zij hun onderwijs hierop aan. De analyses worden twee keer per jaar per bouw aan elkaar gepresenteerd.

Ontwikkelpunten

Hoewel we vooruitgang op het gebied van reflectie hebben geboekt zijn er nog steeds ontwikkelpunten. We willen de komende jaren blijven zoeken naar de beste benadering van reflectie waarbij we rekening houden met de verschillende ontwikkelingsfases van kinderen en de dynamiek van het onderwijs. Daarnaast willen we blijven experimenteren met nieuwe reflectiemethoden en deze aanpassen op basis van de behoeften van onze leerlingen en de veranderingen in de maatschappij. Het is belangrijk dat we flexibel blijven en openstaan voor verdere ontwikkeling om het reflectieproces zo effectief mogelijk te maken.

Reactie visitatieteam

Binnen de Koningin Emmaschool zijn mooie materialen ontwikkeld rondom de kernwaarde *reflectie*. Het rapportfolio en de takenkaarten vormen hierin belangrijke instrumenten die leerlingen ondersteunen in het nadenken over hun eigen leerproces. Een waardevolle aanvulling hierop is de reflectiecirkel, die dit schooljaar voor het eerst is ingezet. Deze cirkel biedt structuur en houvast bij het reflecteren en vormt een veelbelovende ontwikkeling, die in de komende periode verder kan worden doorontwikkeld.

Ook binnen het thema *samenwerken* zijn positieve stappen zichtbaar. Bij de topondernemers reflecteren leerlingen actief op hun eigen werk en samenwerking. In de kleutergroepen wordt tijdens lessen bewust stilgestaan bij hoe kinderen samenwerken, wat bijdraagt aan hun sociale ontwikkeling en zelfinzicht.

Deze initiatieven laten zien dat reflectie steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel wordt van het onderwijs op de Koningin Emmaschool, met ruimte voor verdere groei en verdieping.

1.5 Effectiviteit / doelmatigheid

School

Wij streven naar een effectieve inzet van tijd, onderwijsmiddelen en middelen om een goede leer- en persoonsontwikkeling te waarborgen. Daltononderwijs is hierbij het uitgangspunt, waarbij we voortdurend onze onderwijsmethoden evalueren en verbeteren. Dit is terug te zien in:

- Het gebruik van weektaken en/of doorwerktaken, passend bij de groep, het aangeboden thema en de belevingswereld van de leerlingen;
- De dag beginnen met een gerichte startopdracht;
- De wijze waarop de leerkracht de lessen ontwerpt/aanpast;
- De verantwoordelijkheid van leerlingen voor hun eigen werk;
- Het gesprek tussen leerlingen, ouders en leerkrachten waarin we samen reflecteren op het gemaakte werk;
- Regelmatige evaluatie van de effectiviteit van ons onderwijs en de betrokkenheid van leerlingen;
- Het SOT-onderwijsinhoud die onze onderwijsmethoden evalueert en daar waar nodig verbeteringen en vernieuwingen inbrengt.

Onderwijsmiddelen verwijzen naar alles wat wordt ingezet om het leerproces te ondersteunen zoals lesmateriaal, digitale tools en andere resources die het leren bevorderen. Zo zorgen we ervoor dat alle beschikbare middelen optimaal worden benut en dat onze leerlingen actief betrokken zijn bij hun leerproces.

Ontwikkelproces

We hebben ons de laatste jaren gericht op het verbeteren van de effectiviteit van onze onderwijsmethoden door middel van regelmatige evaluaties en aanpassingen. Dit omvat het gebruik van weektaken, gerichte startopdrachten en het ontwerpen van aangepaste lessen door leerkrachten.

Huidige situatie

We zijn trots op de verbeterde betrokkenheid van leerlingen bij hun leerproces en de effectiviteit van onze onderwijsmethoden. De regelmatige evaluaties hebben geleid tot waardevolle inzichten en verbeteringen in ons onderwijs. Vanaf groep 1 krijgen de leerlingen een rapport/portfolio waarin ook de kernwaarden van Dalton terugkomen. De leerkrachten zijn dagelijks bezig met deze kernwaarden.

Ontwikkelpunten

We willen blijven zoeken naar manieren om de effectiviteit van ons onderwijs verder te verbeteren. Dit omvat het blijven evalueren en aanpassen van onze methoden op basis van de behoeften van onze leerlingen en de veranderingen in de maatschappij. Flexibiliteit en openheid voor verdere ontwikkeling zijn essentieel om ons onderwijs zo effectief mogelijk te maken.

Ondanks het feit dat leerkrachten dagelijks bezig zijn met de Daltonkernwaarden hebben wij gemerkt dat de “Daltontaal” bij onze leerlingen minder leeft. Wij verwachten dat de reflectiecirkel hierbij een stimulerend middel zal zijn om taal te geven aan de Daltonprincipes.

Nieuwe Initiatieven

Twee leerkrachten volgen momenteel de Daltonopleiding. Vanuit deze opleiding willen ze een proeftuintje inrichten met als vraag: Wat is effectiviteit en hoe geven we dit vorm binnen onze school? Dit initiatief zal ons helpen om concreet te bepalen wat we als school doen om de effectiviteit te verhogen en hoe we onze leerlingen begeleiden in hun leerproces.

Reactie visitatieteam

Het visitatieteam heeft gezien dat de leerlingen van de Koningin Emmaschool werken in een leeromgeving die effectief is ingericht, met veel aandacht voor zelfstandigheid en

verantwoordelijkheid. De school kent duidelijke routines, gewoonten en rituelen die bijdragen aan een gestructureerde en doelgerichte werksfeer. Zoals een leerling uit groep 3 treffend verwoordde: “Ik vraag hulp als ik niet verder kan.”

De startopdrachten zorgen ervoor dat leerlingen bij binnenkomst direct aan de slag kunnen. Dit bevordert een vlotte en effectieve start van de dag. Ook het rapportfolio speelt hierin een belangrijke rol. Leerlingen stellen hierin hun eigen doelen op. Het is waardevol om gedurende de week bewust tijd in te blijven plannen waarin zij aan deze persoonlijke doelen kunnen werken.

Tijdens instructiemomenten is zichtbaar dat leerkrachten zich inzetten om leerlingen actief en betrokken te houden. Dit draagt bij aan een effectieve lespraktijk. Een mooie vervolgstap zou zijn om leerlingen die al verder zijn, meer ruimte te geven om uit te stappen uit de instructie of te werken aan verrijkende opdrachten. Op die manier kan het onderwijs nog beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van ieder kind en wordt de effectiviteit verder vergroot.

De school laat hiermee zien dat er een stevige basis ligt voor doelgericht en zelfstandig leren, met oog voor differentiatie en eigenaarschap.

1.6 Borging als voorwaarde

School

In ons Daltonboek worden alle ontwikkelingen verwoord. De Daltonontwikkeling wordt aangestuurd door het SOT Dalton bestaande uit 8 medewerkers i.s.m. de Daltoncoördinator (dit jaar door de directeur). Onze Daltonidentiteit wordt, in afwachting van de renovatie, m.n. uitgedragen tijdens kennismakingsgesprekken met nieuwe ouders en ons dagelijks werk onderling en uiteraard met leerlingen.

Het schoolgebouw is binnen de huidige beperkingen zo ingedeeld dat leerlingen in de klassen, gangen, hal en soms directiekamer kunnen werken. Nadeel is dat ons schoolgebouw onderhevig is aan grote temperatuurschommelingen en gehorigheid.

We proberen de ouders zoveel mogelijk te betrekken bij ons Daltononderwijs. Met thema avonden, inloopochtenden in de onderbouw, gemeenschappelijke vieringen en (ouder)gastlessen kunnen we zeggen dat de ouderbetrokkenheid groot is.

De laatste jaren zijn we door omstandigheden weinig aanwezig bij Dalton regio activiteiten. We hebben wel een goed contact met een andere Daltonschool binnen onze stichting.

Nieuwe medewerkers volgen binnen twee jaar een scholing in het Daltononderwijs en hebben daardoor intensief contact met leerkrachten van andere scholen.

Reactie visitatieteam

Het rapportfolio op de Koningin Emmaschool is zorgvuldig opgebouwd en biedt leerlingen structuur en eigenaarschap. De doelen zijn helder geformuleerd en de opgenomen trotswerkjes geven een mooi beeld van waar leerlingen met recht trots op mogen zijn. Ook de thematische werkjes bieden inzicht in de onderwerpen waaraan gewerkt is, wat het portfolio tot een waardevol instrument maakt in het leerproces.

Daarnaast zijn er binnen het team verschillende proeftuintjes zichtbaar: initiatieven van leerkrachten die nieuwe ideeën uitproberen in de praktijk. Deze vormen een mooie basis voor onderwijsvernieuwing. Het is waardevol om als team na te denken over het moment waarop deze initiatieven geborgd worden en hoe ze kunnen uitgroeien tot vaste onderdelen van het onderwijs. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van inleverbakken in groep 3.

In het vademecum zijn alle onderdelen van het daltononderwijs beschreven, maar vooral in tekstvorm. Hierdoor is de doorgaande lijn lastig te herkennen. Door deze afspraken en werkwijzen visueel en overzichtelijk weer te geven, ontstaat meer samenhang en duidelijkheid. Dit biedt tevens de kans om het vademecum te ontwikkelen tot een levend document, waarin de gezamenlijke visie en werkwijze van het team helder en praktisch zijn vastgelegd.

Aanbeveling 3: Over 5 jaar zijn op de Koningin Emmaschool de doorgaande lijnen ten aanzien van de kernwaarden van dalton en de gemaakte afspraken vastgelegd en duidelijk zichtbaar in de school.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school

We zijn trots op de mate waarin onze leerlingen maatschappelijk betrokken zijn. Daarnaast zijn we erg tevreden over de terugkoppeling van het voortgezet onderwijs waarin onze (oud)leerlingen geprezen worden over hun zelfstandigheid en de mate waarin ze Engels (durven te) spreken, de mate waarin ze kunnen plannen en presenteren en de wijze waarop ze met anderen kunnen en willen samenwerken.

We zijn ook trots op ons internationaliseringsproject. Leerlingen nemen deel aan uitwisselingsprojecten in Duitsland, Italië en Spanje of hun gezin is gastoudergezin als onze partnerscholen ons in Zwolle bezoeken. Vanuit Erasmus worden wij aangeprezen als hét voorbeeld voor internationalisering op basisschoolniveau.

Wij werken op leerkrachtniveau in SchoolOntwikkel Teams (SOT) zonder taakbeleid. De school profileert zich op het gebied van Dalton, Engels (VVTO) / internationalisering en cultuur en uiteraard goed onderwijs.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen

CDS Koningin Emma streeft ernaar om het onderwijs dusdanig in te richten dat wij samen verantwoordelijk zijn voor gelijke kansen voor alle leerlingen. Dit vraagt een andere manier van het inrichten van ons onderwijs, urgentiebesef en een goede samenwerking. Om gelijke kansen te bieden voor alle leerlingen is het nodig dat wij ongelijk investeren in o.a. tijd en aandacht voor de leerling. Wij zijn op zoek naar hoe we didactisch efficiënter kunnen werken om op die manier tijd en aandacht te hebben voor het behalen van de doelen.

Netwerken, kennisdeling, samenwerking

Zoals eerder beschreven zijn we de laatste drie jaar niet echt actief geweest in netwerken. We hebben collegiaal overleg met de andere Daltonschool binnen onze stichting en het deelnemen aan de netwerkbijeenkomsten weer opgepakt en laten ons inspireren door collega's die de Daltonopleiding volgen en de informatie die we ontvangen van de Nederlandse Daltonvereniging.

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie

Wij verwachten een verlenging van de licentie.

Waar staat onze school/kindcentrum bij de volgende visitatie?

Het team van CDS Koningin Emma richt het onderwijs steeds samenhangender en didactisch efficiënter in waardoor alle leerlingen die ondersteuning of uitdaging nodig hebben dit krijgen. In het team is zichtbaar dat we met z'n allen verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van alle leerlingen (het zijn **onze** leerlingen) en de ontwikkeling van de school in z'n geheel. Hierbij zijn de Dalton waarden en onze kernwaarden (samen, open en innovatief) leidend en de vormgeving en inrichting van het gerenoveerde schoolgebouw ondersteunend.

Reactie visitatieteam

Uit de gesprekken met teamleden blijkt dat er binnen het team veel motivatie is om te blijven leren en te experimenteren. Leerkrachten durven nieuwe ideeën uit te proberen en dit is ook zichtbaar in de praktijk. Het is belangrijk om deze initiatieven – de zogenaamde proeftuinen – goed te borgen. Dit vraagt om overleg en gezamenlijke afstemming: welke initiatieven zijn waardevol voor de hele school en hoe kunnen ze duurzaam worden ingezet?

De school geeft aan nog weinig gebruik te maken van externe netwerken. We moedigen het team aan om in de komende jaren vaker buiten de school te kijken. Het opdoen van nieuwe ideeën en het delen van ervaringen met andere scholen kan het onderwijs verder versterken.

Het visitatieteam ziet dat de beweging op gang is gekomen. Ondanks de uitdagingen van groei en vernieuwbouw is er vertrouwen dat deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzet.

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

leerlingen(raad)

Wij hebben met zes betrokken kinderen gesproken, die allemaal vol enthousiasme vertelden over de Emmaschool. In de leerlingenraad zitten kinderen uit de midden- en bovenbouw. Als je in de raad wilt, moet je een korte presentatie houden, waarna er in de groep wordt gestemd.

De leerlingenraad geeft aan dat zij een jaarplanning hebben, waardoor zij weten wanneer de vergaderingen plaatsvinden. Ze zijn hier ook zelf verantwoordelijk voor. Elk lid heeft een eigen notitieboekje en is zelf verantwoordelijk voor het noteren van de besproken punten tijdens de vergadering. Op dit moment zijn zij vooral betrokken bij de praktische organisatie van evenementen, zoals het Glazen Huis. De kinderen geven aan dat zij graag meer betrokken willen worden bij beleidsmatige en onderwijsgerelateerde onderwerpen.

Wanneer wij de leerlingenraad vragen wat zij graag anders zouden zien, noemen zij meer kleur in de school en aanpassingen aan het grote plein (gemeenteplein). Ook geven zij aan dat zij graag meer tijd zouden krijgen om gedurende de week aan keuzetaken te werken. Ze willen graag hun creativiteit kwijt.

De leerlingenraad is erg tevreden over de school en geeft gemiddeld een 8,5 als rapportcijfer.

ouders

De ouders zijn over het algemeen zeer tevreden over de school. Zij geven aan niet specifiek voor Daltononderwijs gekozen te hebben; voor velen was het vooral een praktische overweging.

Ouders geven aan dat zij zich soms weinig betrokken voelen bij het onderwijs en zouden graag zien dat zij zich meer welkom voelen binnen de school. Ze hechten waarde aan open communicatie en het gevoel onderdeel te zijn van de schoolgemeenschap.

Ondanks dit punt van aandacht zijn ouders positief over de school, vooral omdat hun kinderen zich er prettig en veilig voelen. Dit weegt voor hen zwaar in de beoordeling. De school krijgt dan ook een gemiddeld rapportcijfer van 8,5 van de ouders.

medewerkers

Gedurende de dag en tijdens de lunch hebben wij met een aantal leerkrachten kunnen spreken. Wij hebben de collega's als open en toegankelijk ervaren. Er is sprake van een

positief pedagogisch klimaat. Leerkrachten zijn betrokken en benaderbaar, zowel voor ons als voor de kinderen. Ze zijn duidelijk gewend aan de aanwezigheid van bezoekers (net als de leerlingen) en werken rustig door zonder zich te laten afleiden.

Collega's staan open voor vragen en leggen met enthousiasme uit hoe zij werken en wat hun aanpak is. Tijdens de lunch gaven enkele leerkrachten aan dat zij het prettig vonden dat er een Daltonvisitatie gepland stond. Dit zorgde ervoor dat iedereen weer even extra gefocust was op de Daltonontwikkelingen binnen de school.

Tegelijkertijd merken we dat de aankomende nieuwbouw bij veel collega's voor enige onrust zorgt, omdat nog niet duidelijk is waar iedereen tijdelijk geplaatst zal worden. Het is belangrijk om hierover als team het gesprek te blijven voeren, zodat de Daltonontwikkeling gezamenlijk voortgezet kan worden en het team samen kan blijven groeien.

schoolleiding/ leiding kindcentrum en daltoncoördinator(en)

De school heeft zich de afgelopen jaren krachtig doorontwikkeld, ondanks de uitdagende omstandigheden tijdens de coronaperiode. Wat opvalt, is dat de samenwerking binnen het team sterk is gebleven en dat het Daltonconcept, mede dankzij de gezamenlijke inzet, goed is blijven functioneren. In vergelijking met andere scholen binnen de stichting is deze school zelfs relatief succesvol door deze periode heen gekomen. De opvang van 50 tot 60 kinderen per dag werd soepel georganiseerd, waarbij op een mooie manier de uiteenlopende verwachtingen van ouders in balans zijn gebracht.

De zelfstandigheid van leerlingen kende tijdens corona enige wisselingen, wat begrijpelijk is. Inmiddels is dit weer een aandachtspunt waar het team actief op inzet. Het team is reflectief bezig: er is veel aandacht voor plannen en leren leren. Studiemomenten zijn gericht op de vraag hoe kinderen leren en hoe hun hersenen werken. Hoewel dit proces tijdelijk is vertraagd door de pandemie, is het inmiddels weer voortvarend opgepakt. De school blijft hierin zoekende, maar toont een duidelijke lerende houding.

Door ziekte en de lopende verbouwing zijn sommige initiatieven moeilijk van de grond gekomen. Toch is bewust gekozen om te focussen op de sterke punten van het team, met kleine verbeteringen op basis van aanbevelingen.

Het team ziet enkele aandachtspunten, zoals personele krapte en beperkte instroom van leerkrachten met een Daltonspecialisatie. Ook personele wisselingen (meer dan de helft van het team is nieuw sinds vijf jaar) brengen dynamiek, maar ook nieuwe inzichten en ideeën. Het volgen van opleidingen in het tweede dienstjaar wordt ingezet als kracht: dit brengt continu nieuwe inspiratie de school in.

De school kent waardevolle parels. In groep 8 maken leerlingen zelf plannen en noteren deze in hun agenda. Presenteren gebeurt in verbinding met het voortgezet onderwijs.

Leerlingen voelen zich comfortabel in het maken van contact en zorgen voor elkaar. De aanpak van taken is meegegroeid: waar het eerst 'klaar is klaar' was, is nu ruimte voor maatwerk en eigen invulling door de leerkracht. Dit biedt vrijheid én structuur.

De themaplanner vormt de basis: hierin worden lessen gepland en taken gekoppeld aan vakken als burgerschap, wereldoriëntatie en creatieve vorming. Leerlingen ervaren hierin soms nog druk ('het moet af'), een signaal dat via de leerlingenraad is binnengekomen. Deze signalen worden serieus genomen en vormen aanleiding tot verdere verkenning en afstemming.

Hoewel de werkdruk voelbaar is en er weinig doorverwijzingen naar het SBO zijn, blijft het team zich inzetten voor differentiatie binnen de klas. Er is een sterke reflectieve cultuur ontstaan: leerkrachten vullen twee keer per jaar een reflectiecirkel in en reflecteren dagelijks op hun handelen.

Vooruitkijkend: de komende periode wordt spannend door een mogelijke tijdelijke splitsing over twee of zelfs drie locaties. Dit vraagt om heldere afstemming en mogelijk uitbreiding van het aantal Daltoncoördinatoren. De school blijft hierbij gefocust op wat werkt, met oog voor de kracht van het team en de ontwikkeling van de leerling.

bestuurder(s)

Petra van Gaalen is goed bekend met de school, onder andere vanuit haar eerdere betrokkenheid als orthopedagoog. Als directeur Kwaliteit bij Vivent en vanuit haar ervaring met de Daltonscholen Zevensprong en Koningin Emmaschool, ziet zij deze school als een sterke combinatie van daltononderwijs en internationalisering.

Wat haar in het bijzonder aanspreekt, is de zelfstandigheid van de leerlingen. De manier waarop kinderen nieuwe ouders rondleiden en de verantwoordelijkheid die de leerlingenraad toont – geheel zelfstandig, zonder tussenkomst van volwassenen – is opvallend en bewonderenswaardig, zeker gezien hun jonge leeftijd.

Uitdagingen zijn er ook. Uit een externe audit bleek dat de opbrengsten achterblijven in verhouding tot de leerlingpopulatie, ondanks voldoende scores bij inspectiebeoordelingen. Met name de instroom van sportklasleerlingen in groep 7/8 vraagt om maatwerk. De grootste uitdaging ligt in het loslaten van methodes en het leerlingen écht leren loslaten waar dat kan – passend binnen de daltonvisie.

Daarnaast zorgt de komende verbouwing en de tijdelijke verdeling van de school over meerdere locaties in Zwolle voor een logistieke uitdaging. Het bestuur is hierbij actief betrokken en overlegt intensief met de school.

Binnen de stichting wordt actief samengewerkt, zowel op bestuurlijk niveau als in wijknetwerken. Thema's als hoogbegaafdheid en nieuwkomersonderwijs (waaronder Oekraïense leerlingen) vragen blijvende aandacht.

De school staat goed bekend en beschikt over een kundig, enthousiast team. Er ligt veel potentie. Voor de toekomst is het belangrijk te blijven investeren in leidinggevend en met affiniteit voor daltononderwijs en ruimte te blijven creëren voor ontwikkeling.

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	V
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	O
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	V
5	Effectiviteit - doelmatigheid	V

Waardering

Vandaag hebben Bernardien, Marieke, Shirley en ik een kijkje mogen nemen op jullie daltonschool. Wij hebben een fijne visitatiedag gehad en hebben gezien hoe jullie vorm geven aan de kernwaarden. De reflectiecirkel is een mooi voorbeeld van een ontwikkeling binnen jullie onderwijs en de wijze waarop jullie vormgeven aan de kernwaarden van dalton. Samenwerken is voor de kinderen en de leerkrachten van de Koningin Emmaschool een natuurlijk proces, wat wij veel hebben teruggezien in de groepen.

De kinderen op jullie school zijn zelfstandig, zijn sterke samenwerkers, kunnen reflecteren en voelen zich verantwoordelijk voor hun werk en voor elkaar.

Wij gaan er vanuit dat in de komende vijf jaar het team in staat is om de nieuwe ontwikkelingen verder vorm te geven en het huidige daltononderwijs uit te bouwen. Ga op zoek naar alle mogelijkheden die de omgeving jullie biedt, met alle uitdagingen die hierbij horen. Zoek naar wat kan en geniet van de kinderen en jullie mooie onderwijs.

Alja de Lange

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
☐	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
☐	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden

☒	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
☐	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
☐	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	Vrijheid en verantwoordelijkheid: Over 5 jaar hebben de kinderen op de Koningin Emmaschool een aantal momenten per week de mogelijkheid om aan hun keuzewerk te werken en hier zelf keuzes in te maken en op deze manier ook aan de eigen doelen te werken die in het rapportfolio geformuleerd zijn.
2	Zelfstandigheid: Over 5 jaar geven de leerkrachten de kinderen de regie over hun eigen leerstof bijvoorbeeld in keuze van volgorde van taak of samenwerken met wie.
3	Borgen: Over 5 jaar zijn op de Koningin Emmaschool de doorgaande lijnen ten aanzien van de kernwaarden van dalton en de gemaakte afspraken vastgelegd en duidelijk zichtbaar in de school.
4	
5	

Tips:

Maak gebruik van de kunde en kennis die er in het team aanwezig is.

Ga het netwerken weer opstarten, haal kennis binnen op een laag drempelige manier, probeer je daltonnetwerk te vergroten.

Kijk naar de mogelijkheden om binnen de lessen te differentieren in niveau en werkvormen.

Slotopmerking visitatieteam

Het visitatieteam wil jullie bedanken voor een prettige visitatiedag. Alles wat prima verzorgd (bedankt voor de heerlijke lunch), wij hebben ons welkom gevoeld.

Wij hebben een open en enthousiast team mogen ervaren. Wij wensen jullie heel veel succes, maar zeker ook plezier in het ontwikkelen van jullie daltononderwijs. Wij hopen dat jullie met onze aanbevelingen, ondanks de aankomende verbouwing, constructief verder kunnen de komende vijf jaar.

Slotopmerking school/kindcentrum

De adviezen en tips waren erg welkom. We kunnen weer verder met het verbeteren van ons Daltononderwijs!

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning. Een format hiervan is eventueel te vinden op www.dalton.nl onder de kop 'visitatie en licentie'.)

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Binnen 5 jaar werken alle leerlingen van de Koningin Emmaschool een aantal momenten per week zelfstandig aan keuzewerk. Hier gaan wij de komende jaren vorm aan geven (hoe vaak, welke materialen, welke keuzes, eigen doelen).

Effectiviteit

Themaplanners worden in elke groep gebruikt aan de hand van een vast format.

Samenwerken

De doorgaande lijn burgerschap moet beter beschreven zijn en zichtbaar worden in de school. Ook kijken we de komende jaren hoe we de kinderen zelf laten bepalen met wie ze gaan samenwerken.

Zelfstandigheid

We gaan onderzoeken hoe we de kinderen de komende jaren meer eigenaarschap over hun taken kunnen geven.

Reflectie

De onderbouwing van de reflectiecirkels in het portfolio moet worden gespecificeerd per bouw.

Borgen

Elk jaar stellen we een Dalton kernwaarde centraal om door te ontwikkelen:

- Schooljaar 2025/2026: vrijheid en verantwoordelijkheid
- Schooljaar 2026/2027: zelfstandigheid
- Schooljaar 2027/2028: effectiviteit
- Schooljaar 2028/2029: samenwerken

Vrijheid en verantwoordelijkheid:

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs		30 september 2025
n.v.t.	Leidinggevende opvang (indien van toepassing)		
	Visitatievoorzitter		

Voor de verdere procedure: zie handleiding [‘Daltonschool worden en blijven’](#).